

06.02.2020

КЛАСТЕР ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ

Бойко О.І. - Сучасна система освіти орієнтована на формування у студентів самостійного мислення. Критичне мислення є педагогічною технологією, стимулюючої інтелектуальний розвиток студентів. Кластер - один з його методів (прийомів). Метод кластера може застосовуватися практично на всіх заняттях, при вивченні самих різних тем.

Форма роботи при використанні даного методу може бути: індивідуальною, груповою та колективною. Вона визначається залежно від поставлених цілей і завдань, можливостей викладача і групи. Допустимо перетікання однієї форми в іншу. Наприклад, на стадії виклику, це буде індивідуальна робота, де кожен студент створює в конспекті власний кластер. По мірі надходження нових знань, як спільного обговорення пройденого матеріалу, на базі персональних малюнків і з урахуванням отриманих на занятті знань, складається загальна графічна схема. Кластер може бути використаний як спосіб організації роботи на занятті, і в якості домашнього завдання. В останньому випадку важлива наявність у студентів певного досвіду у його складанні.

Заняття із застосуванням методу кластера дають студентам можливість проявити себе, висловити своє бачення питання, дають свободу творчої діяльності. В цілому нетрадиційні технології, що використовуються в освітньому процесі, підвищують мотивацію студентів, формують обстановку співробітництва та виховують у студентів почуття власної гідності, дарують їм відчуття творчої свободи

Кластер

Приклад кластера з теми «Електричний струм у газах»

це графічна форма організації інформації, коли виділяються основні смислові одиниці, які фіксуються у вигляді схеми з позначенням всіх зв'язків між ними

Кластер як один з методів критичного мислення

Сучасна система освіти орієнтована на формування в студентів самостійного мислення.

Критичне мислення є педагогічною технологією, стимулюючої інтелектуальний розвиток студентів.

До особливостей критичного мислення відносять наявність трьох стадій

ВИКЛИК

ОСМИСЛЕННЯ

рефлексія

ВИКЛИК

Мета

На першому етапі відбувається активізація, залучення всіх учасників колективу в процес.

відтворення вже наявних знань з даної теми

формування асоціативного ряду

постановка питань, на які хочеться знайти відповіді

Метод кластер

служить для стимулювання пізнавальної діяльності студентів, мотивації до роздумів до початку вивчення теми

ОСМИСЛЕННЯ

використання кластера дозволяє структурувати навчальний матеріал

РЕФЛЕКСИЯ

метод кластера виконує функцію систематизування отриманих знань

Классификация компьютерной графики

По количеству измерений: Двухмерная, Трёхмерная

По способу формирования: Растровая, Векторная, Фрактальная

По динамике: Статическая, Интерактивная

По специализации: Инженерная, Дизайн, Web

Кластер у вигляді загальної стратегії заняття

Можливе застосування кластера на протязі всього заняття, на всіх його стадіях.

Даний прийом розвиває вміння:

- Так, на самому початку студенти фіксують всю інформацію, якою вони володіють.
- Поступово, в ході заняття, в схему додаються нові дані. Бажають виділяти їх іншим кольором.
- припускати
- прогнозувати
- доповнювати
- аналізувати, виділяючи основне

Основні принципи складання кластера

у вигляді грона

моделі планети із супутниками.

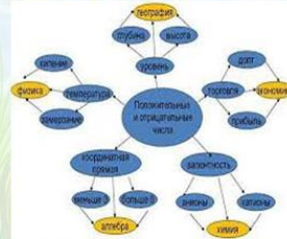

Кластер-схема

У центрі розташовується основне поняття, думка, по сторонам позначаються великі смислові одиниці, з'єднані з центральним поняттям прямими лініями.

Це можуть бути:

- слова,
- словосполучення,
- речення, що виражають:
  - ідеї,
  - думки,
  - факти,
  - образи,
  - асоціації, що стосуються даної теми.

elenaranko.ucoz.ru

elenaranko.ucoz.ru

Правила оформлення кластера на занятті

Залежно від способу організації заняття, кластер може бути оформлений:

- на дошці,
- на окремому аркуші
- в зошиті у кожного студента при виконанні індивідуального завдання
- в комп'ютерній програмі.

Складаючи кластер, бажано використовувати різнокольорові :

- крейди,
- олівці,
- ручки,
- фломастери,
- панелі малювання в програмах

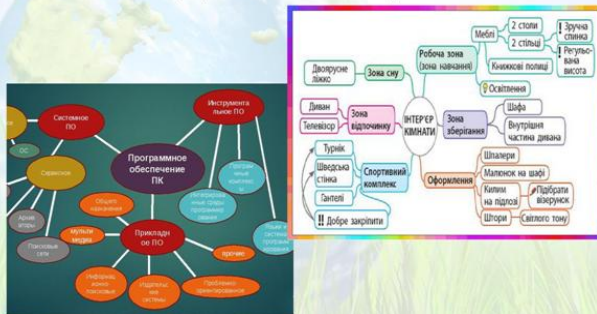
Рекомендації щодо складання кластера

- Не варто боятися висловлювати і фіксувати все, що спадає на думку, навіть якщо це просто асоціації або припущення.
- У ході роботи невірні чи неточні висловлювання можуть бути виправлені або доповнені.
- Студенти можуть сміливо дати волю уяві та інтуїції, продовжуючи роботу до тих пір, поки не закінчатся всі ідеї.
- Не варто боятися значної кількості смислових одиниць, потрібно спробувати скласти якомога більше зв'язків між ними. У процесі аналізу все систематизується і стане на свої місця.

Майстер-клас

Застосування методу кластер

Метод кластера може застосовуватися практично на всіх заняттях, при вивченні самих різних тем.

elenaranko.ucoz.ru

Кластер з інформатики

elenaranko.ucoz.ru

Додаток 1. Основи кримінального права

Форми роботи при використанні методу кластера

- Вони визначаються залежно від поставлених цілей і завдань, можливостей викладача і колективу.
- Допустимо перетікання однієї форми в іншу.

elenaranko.ucoz.ru

elenaranko.ucoz.ru

Застосування кластера має такі переваги:

дозволяє охопити великий обсяг інформації;

залучає всіх учасників колективу в навчальний процес;

студенти активні і відкриті, тому що у них не виникає страху помилитися, висловити невірне судження.

У ході даної роботи формуються і розвиваються такі вміння:

уміння ставити питання;

виділяти головне;

встановлювати причинно-наслідкові зв'язки і будувати висновки;

переходити від подробиць до загального, розуміючи проблему в цілому;

порівнювати і аналізувати; проводити аналогії.

Приєм кластера

розвиває системне мислення,

вчить студентів систематизувати не тільки навчальний матеріал, а й свої оціночні судження,

вчить студентів виробляти і висловлювати свою думку, сформовану на підставі спостережень, досвіду та нових отриманих знань,

розвиває навички одночасного розгляду кількох позицій,

здатності до творчого осмислення інформації.

ВИСНОВОК

Заняття із застосуванням методу кластера дають студентам можливість проявити себе, висловити своє бачення при вивченні певної теми, дають свободу творчої діяльності.

В цілому нетрадиційні технології, що використовуються в освітньому процесі, підвищують мотивацію студентів, формують обстановку співробітництва та виховують в студентів почуття власної гідності, дарують їм відчуття творчої свободи.